

Datum 2022-06-02
Reg.nr 31-00566-20

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Stefan Axelsson
08-563 088 39
stefan.axelsson@uka.se

Uppsala universitet
Rektor

Anmälan mot Uppsala universitet angående handläggningen av ärenden om trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Beslutet i korthet: Anmälarna har i en anmälan klagat på Uppsala universitet och hur universitetet har hanterat två ärenden som gäller två anställda vid universitetet (en lektor respektive en likavillkorsspecialist). De anställda har genom att uttala vissa ord blivit misstänkta för att ha gjort sig skyldiga till diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567). Anmälarna är, då de anser att ärendena är likvärdiga, kritiska till att universitetet kommit fram till att lektorns agerande varit olämpligt medan likavillkorsspecialistens agerande inte har varit det. Anmälarna har därför begärt att UKÄ ska granska ärendena utifrån bestämmelserna i 1 kap. 9 § regeringsformen. Anmälarna har också uppgett att universitetets utredning i lektorns ärende inte har diarieförts.

UKÄ uttalar sig i detta beslut inte om Uppsala universitets bedömningar av om det var olämpligt av lektorn respektive likavillkorsspecialisten att i de aktuella situationerna använda vissa ord eller om den formella handläggningen av likavillkorsspecialistens ärende.

UKÄ konstaterar när det gäller lektorns ärende att universitetet har brustit i diarieföringen i flera avseenden och att universitetet ska kritiseras för dessa brister. UKÄ bedömer att det tagit för lång tid innan utredningen i ärendet har diarieförts. UKÄ konstaterar också att detta dröjsmål har inneburit en begränsning i allmänhetens möjligheter till insyn i verksamheten. UKÄ anser vidare att det av noteringarna i dagboksbladet tydligare borde ha framgått att utredningen diariefördes vid den tidpunkt då den enligt universitetet lades till i ärendet. UKÄ konstaterar även att det i dagboksbladet inte finns någon uppgift om, när och i så fall på vilket sätt universitetet har underrättat lektorn om att utredningen avslutats utan åtgärder.

Vidare bedömer UKÄ att utredningen i lektorns ärende inte bara är att se som utredningen i ärendet utan att den också utgör själva beslutet i ärendet. Med den utgångspunkten konstaterar UKÄ att det av beslutet inte framgår vad själva beslutet blev, d.v.s. att ärendet avslutades utan åtgärder efter det möte som universitetet haft med lektorn i saken. UKÄ anser vidare att universitetet då det kommit fram till att lektorns agerande var olämpligt borde lämnat en tydligare motivering till den bedömningen. Sammantaget konstaterar UKÄ att beslutet inte uppfyller kraven på motivering eller vad ett beslut ska innehålla (31 § 2 och 32 § förvaltningslagen [2017:900], FL). Universitetet förtjänar enligt UKÄ kritik för dessa brister. UKÄ bedömer också att det av den utredning som finns i lektorns ärende inte med säkerhet går att slå fast om universitet kan anses ha uppfyllt de krav som

uppställs i 33 § FL när det gäller underrättelse om beslut. För denna brist kan Uppsala universitet enligt UKÄ inte undgå kritik.

Anmälan

Erik J Olsson och Magnus Zetterholm (anmälarna), styrelseledamöter i Stiftelsen Academic Rights Watch (ARW), har anmält Uppsala universitet till Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Anmälarna har uppgett bland annat följande.

En medarbetare vid Uppsala universitet har enligt anmälarna utsatts för en kränkning med betydande negativa personliga konsekvenser. Universitetets agerande har medfört att förtroendet för myndighetens verksamhet rubbats. Anmälarna anmäler därför Uppsala universitet för överträdelse av regeringsformens krav på likhet inför lagen samt iakttagande av saklighet och opartiskhet.

Bakgrund

På en direkt fråga vid ett seminarium i januari 2019 om vilka sökord som kan vara aktuella när man söker i gamla arkiv, exemplifierade en universitetslektor med N-ordet (ordet använt i sin helhet av lektorn, liksom i anmälan; *UKÄ:s anm.*). Det gav upphov till en anmälan från fyra studenter och ledde till en utredning, ej diarieförd, som nådde slutsatsen att lektorn agerat olämpligt. I februari 2020 medverkade en likavillkorsspecialist, som deltagit i utredningen av lektorn, i ett radioprogram där han som exempel på andra förbjudna ord vid Uppsala universitet yttrade H-ordet (ordet använt i sin helhet av likavillkorsspecialisten, liksom i anmälan; *UKÄ:s anm.*).

Eftersom fallen syntes direkt parallella, anmäldes likavillkorsspecialisten till Uppsala universitet för diskriminering. Utredningen ledde enligt anmälarna i hans fall till slutsatsen att han inte gjort sig skyldig till något klandervärt. Anmälarna har också tagit upp att universitetsledningen i Uppsala Nya Tidning den 12 mars 2020 uttalat att hela universitetsledningen hyser uppfattningen att lektorn inte heller förtjänar klander. Trots detta kvarstår enligt anmälarna slutsatsen i utredningen av lektorn, som alltså fortfarande anses ha agerat klandervärt.

Det är enligt anmälarna oacceptabelt att det vid en statlig myndighet görs olika bedömningar när det gäller misstänkta lagöverträdelser, i detta fall diskrimineringslagen (2008:567). Anmälarna anser vidare att det är orimligt att anställda vid ett universitet som står under UKÄ:s tillsyn behandlas olika, oavsett om olikheten beror på kön, administrativ enhet eller annat. Agerandet mot lektorn framstår enligt anmälarna som en avsevärd kränkning, som knappast mildrats av den friande utredningen av likavillkorsspecialisten. Anmälarna anser att agerandet visar på behovet av förändrade rutiner när det gäller hanteringen av ärenden som gäller likabehandling vid Uppsala universitet.

Hemställan

Mot bakgrund av ovanstående hemställer anmälarna att UKÄ ska utreda om Uppsala

universitet har överträtt bestämmelsen i 1 kap. 9 § regeringsformen om saklighet, opartiskhet och likhet inför lagen och om de rutiner som finns bör förändras.

Anmälarna har till anmälan bifogat den utredning (daterad den 11 februari 2019) – benämnd ”Utredning angående trakasseriärende, institutionen för ABM” – som universitetet genomfört och som handlar om att lektorn använt ett visst ord vid ett seminarium vid universitetet i januari 2019, anmälan (daterad den 28 februari 2020) till Uppsala universitet om att en likavillkorsspecialist vid universitetet skulle ha gjort sig skyldig till diskriminering samt Uppsala universitets beslut den 28 april 2020 som gäller den aktuella anmälan mot likavillkorsspecialisten.

Utredning

UKÄ har bett Uppsala universitet att yttra sig över anmälan.

Yttrande från Uppsala universitet

Uppsala universitet (rektor) har i sitt remissvar uppgett att ett yttrande har hämtats in från institutionen för ABM. Institutionen har i det yttrandet uppgett bland annat följande.

Vad gäller påståendet om att utredningen inte diarieförts kan följande sägas. Den inkomna skrivelsen från studenterna samt två svarsskrivelser diariefördes med diarienumret ABM 2019/1. Utredningen förvarades fram till att den efterfrågades på institutionen. När den efterfrågades lämnades den genast ut samt lades till ärendet i diariet.

Efter mötet den 1 februari 2019 avslutades ärendet utan åtgärder och utredningen fick inga följder på institutionen. Dåvarande prefekt hade kontakt med lektorn om ärendet vid ett tillfälle några veckor efter mötet. Det gällde en önskan från lektorn om att slippa att undervisa de studenter som anmält henne. Denna önskan bifölls. I den mejlkonversation som då äger rum mellan lektorn, prefekten och ett par andra kollegor uttrycker lektorn tacksamhet gentemot dessa för att ”de så smidigt har bistått henne i ärendet” men också besvikelse över att hon inte omedelbart blivit informerad om att ärendet lagts ned; lektorn nås av den informationen med en dryg veckas fördröjning. Prefekten ber lektorn om ursäkt då kommunikationen med lektorn hade fallit mellan stolarna på grund av sjukdom och att både prefekten och den ställföreträdande prefekten hade hanterat ärendet. Lektorn svarar att det inte var några problem och mejlväxlingen avslutas alltså i god ton.

Därefter förekommer ingen återkoppling från lektorn till institutionsledningen i ärendet, vare sig till dåvarande prefekt, ställföreträdande prefekt eller nuvarande prefekt. Nuvarande prefekt tar den 20 januari 2020 initiativ till samtal med lektorn. Då har mediedebatten om ärendet inletts, och det är först vid det samtalet och via media som det framgår att lektorn har synpunkter på hur ärendet hanterades ett år tidigare.

Den 20 juni 2020 kontaktas ställföreträdande prefekt av SACO (SULF). Lektorn har då varit i kontakt med sin fackförening och vill att institutionen inför en skrivelse i diariet som gäller ärendet. SACO (SULF) och lektorn föreslår följande formulering:

”Den 18 januari inkom en anmälan från fyra studenter till institutionens likavillkorsombud angående en händelse på en föreläsning med [lektorn]. För att utreda händelsen kallades [lektorn] till ett möte den 1 februari 2019. Efter mötet avslutades ärendet utan vidare åtgärder.”

Eftersom institutionen delar lektorns uppfattning att ärendet avslutades utan vidare åtgärder den 1 februari 2019, lades denna skrivelse i diariet.

Rektor har utöver vad institutionen uppgett lagt till följande.

Rektor konstaterar inledningsvis att universitetet har en utredningsskyldighet när det gäller ärenden som rör frågor av de nu aktuella slagen. Dessa ärenden måste alltid hanteras varsamt och behandlas utifrån de specifika omständigheter som är aktuella i de enskilda ärendena. När det gäller de aktuella ärendena har båda avslutats utan vidare åtgärder.

Det förstnämnda ärendet avslutades med en skrivelse (utredning) av ställföreträdande prefekten vid institutionen för ABM där ärendet sammanfattades. Av utredningen framgår bland annat att det vid ett möte, där bland annat universitetslektorn deltagit, sagts att det varit olämpligt att använda det aktuella ordet och att det varit fullt möjligt att föra samma resonemang med ett annat ordval. Vidare beklagade universitetslektorn att hon uttryckt sig på ett sätt som kunde uppfattas som kränkande. Det beslutades inte om några åtgärder. Universitetslektorn har själv också, som rektor förstår det, varit av uppfattningen att ärendet avslutats utan vidare åtgärder.

Det andra ärendet avslutades med en skrivelse (utredning) till ARW från Uppsala universitets universitetsdirektör och akademiombudsman. Utredningen konstaterade bland annat följande. Det ARW beskriver indikerar inte att det uttalande som gjordes i programinslaget utgör något missgynnande eller är att betrakta som diskriminering eller någon form av trakasserier enligt diskrimineringslagen och det finns inte heller indikationer på att uttalandet utgör kränkande särbehandling. Uppsala universitet såg därför inte skäl att utreda ärendet vidare eller vidta några andra åtgärder till följd av anmälan.

Sammanfattningsvis vill rektor anföra följande.

Utredningen angående universitetslektorn har diarieförts. De två olika ärendena har hanterats utifrån de specifika omständigheter som varit aktuella. Inget av ärendena har lett till några vidare åtgärder. Rektor anser inte att ärendena har handlagts på ett sätt som strider mot regeringsformens krav på objektivitet.

Övrig utredning

Universitetet har efter önskemål från UKÄ också kommit in med den aktuella utredningen gällande lektorn inklusive de bilagor som nämns i den utredningen samt de övriga handlingar som finns i det ärendet och dagboksblad för ärendet. De handlingar som universitetet har gett in är en skrivelse per mejl den 18 januari 2019 till universitetet från fyra studenter angående att lektorn vid seminariet skulle ha använt ett visst ord samt mejl från universitetet den 23 januari och den 11 februari 2019 till de i ärendet aktuella studenterna. Bland bilagorna i utredningen finns förutom tidigare nämnda mejl också ett mejl från universitetet den 1 februari 2019 till studenterna och ett mejl från universitetet till lektorn den 23 januari 2019 om förslag till mötestider. Bland de handlingar som universitetet gett in finns också en begäran från en person per mejl den 17 januari 2020 om att få ta del av i vart fall universitetets utredning i ärendet om lektorn. Det finns även ett mejl från en företrädare från SULF till universitetet den 9 juni 2020 som innehåller en önskan från lektorn om att lektorns ärende ska kompletteras med en skrivelse från universitetet med ett visst angivet innehåll och universitetets svar på det mejlet till företrädaren för SULF den 10 juni 2020.

Universitetskanslersämbetet har på eget initiativ från Uppsala universitets webbsida hämtat in universitetets *Riktlinjer för hantering av trakasserier enligt diskrimineringslagen (Dnr UFV 2011/724)*. I denna riktlinje sägs under rubriken ”Åtgärder” bland annat följande.

Den chef/prefekt/motsvarande som får kännedom om ett eventuellt fall av trakasserier eller sexuella trakasserier inom sitt ansvarsområde ska utan dröjsmål och med stöd av personalavdelningens enhet för lika villkor göra en inledande utredning kring omständigheterna. Avsikten med den inledande utredningen är bland annat att undersöka möjligheten att hantera det aktuella fallet lokalt. Ett ärende som inte kan hanteras lokalt, kan av den utsatta parten och vid behov med stöd av berörd chef/prefekt/motsvarande anmälas till Rektor för beslut om utredning. Den ansvariga chefen/prefekten/motsvarande ska vid behov stödja den utsatta parten att anmäla sitt ärende till Rektor. Överlämnande av ett ärende ska alltid godkännas av den som upplever sig utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier.

En utredning leds av juridiska avdelningen på uppdrag av Rektor. Utredning genomförs utifrån handlägningsordningen för utredning av trakasserier. Efter genomförd utredning fattar Rektor beslut i ärendet.

Svar från anmälarna

Anmälarna har getts möjlighet att lämna synpunkter på universitetets yttrande men har inte hörts av.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Utgångspunkterna för prövningen i ärendet

Anmälarna har i sin anmälan begärt att UKÄ ska utreda om Uppsala universitet vid en jämförelse mellan hur lektorns och likavillkorsspecialistens ärenden har bedömts har överträtt 1 kap. 9 § regeringsformen (RF) om saklighet, opartiskhet och likhet inför lagen och om universitetets rutiner behöver ändras. Anmälarna har också tagit upp att den aktuella utredningen om lektorn inte har diarieförts.

UKÄ:s uppgift är bland annat att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Ett syfte med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. UKÄ kan dock inte besluta i ett lärosätes ställe eller ändra ett lärosätes beslut. UKÄ har normalt inte heller synpunkter på de bedömningar som ett universitet eller en högskola gör i sak i olika frågor i enskilda ärenden, utan ämbetets granskning är främst inriktad på ett lärosätes formella handläggning av ärenden.

Med hänsyn till att UKÄ:s granskning främst är inriktad på hur ett lärosäte formellt handlägger ärenden uttalar sig UKÄ inte i frågan om det var olämpligt eller inte av lektorn respektive villkorsspecialisten att i de situationer som är aktuella i deras ärenden använda vissa ord.

När det gäller handläggningen av lektorns ärende finner UKÄ skäl att göra följande uttalanden om det ärendet.

Diarieföring av handlingar m.m.

Enligt huvudregeln i 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, ska allmänna handlingar registreras så snart de har kommit in till eller upprättats hos en myndighet. Handlingar som inte omfattas av sekretess behöver dock inte registreras om de hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in till eller upprättats hos myndigheten. Om det är uppenbart att en allmän handling är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet, behöver den varken registreras eller hållas ordnad. En ovillkorlig registreringskyldighet enligt bestämmelsen omfattar därför endast handlingar som omfattas av sekretess. När det gäller övriga allmänna handlingar kan myndigheten välja om den vill registrera handlingarna eller hålla dem ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in eller upprättats hos myndigheten. Myndigheten kan alltså välja att diarieföra en viss typ av offentliga handlingar men hålla en annan typ av sådana handlingar ordnade. Denna möjlighet gäller även för handlingar som endast förvaras i elektronisk form under förutsättning att åtkomligheten för allmänheten är godtagbar. Det ankommer på den enskilda myndigheten att avgöra vilket tillvägagångssätt som är att föredra för respektive handlingstyp. När myndigheten har bestämt sig för ett av systemen måste detta dock tillämpas konsekvent av alla inom

myndigheten. Om det till exempel har bestämts att allmänna handlingar som tillhör ett visst ärendeslag ska registreras krävs alltså att alla allmänna handlingar som hör till sådana ärenden verkligen diarieförs (se bland annat JO 2014/15 s. 552 och JO:s beslut den 6 november 2019, dnr 923-2018 och den 7 februari 2018, dnr 3631-2017). Eftersom diarieföringens egentliga funktion (se JO:s beslut den 18 mars 2018, dnr 3905-2017 och 3949-2017 och där gjorda hänvisning) är att garantera att allmänheten får tillgång till allmänna handlingar, måste noteringarna i ett diarium vara så utförliga att en efterfrågad handling kan identifieras utan större svårigheter.

Bestämmelsen i 5 kap. 1 § OSL om att allmänna handlingar ska registreras så snart de har kommit in eller upprättats innehåller inte någon bestämd tidsgräns. JO har dock uttalat att det ligger i sakens natur att registreringen ska ske så snart det är praktiskt möjligt, i normalfallet senast påföljande arbetsdag (se bl.a. JO 2009/10 s. 462 och JO 2007/08 s. 565).

Enligt 27 § förvaltningslagen (2017:900) ska en myndighet som får uppgifter på något annat sätt än genom en handling snarast dokumentera dem, om de kan ha betydelse för ett beslut i ärendet.

JO har under rubriken *Rättslig reglering* i ett beslut den 19 september 2018 (dnr 3969-2017) som gällde en anmälan mot Arbetsförmedlingen uttalat bland annat följande.

Enligt den bestämmelse om myndigheters dokumentationsskyldighet som gällde vid tidpunkten för Arbetsförmedlingens handläggning av Försäkringskassans förfrågan (15 § förvaltningslagen [1986:223]) ska uppgifter som en myndighet får på annat sätt än genom en handling och som kan ha betydelse för utgången i ärendet antecknas av myndigheten, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. En motsvarande bestämmelse finns i 27 § förvaltningslagen (2017:900), som, vilket redan nämnts, från och med den 1 juli 2018 har ersatt 1986 års lag. JO har vid flera tillfällen uttalat att dokumentationsskyldigheten sträcker sig längre än till att gälla ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild. JO har upprepade gånger också uttalat att det inte är tillräckligt att endast anteckna uppgifter som kan ha betydelse för utgången i ett ärende. Alla beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse bör redovisas. Även uppgifter som enbart rör ärendets gång och som inte direkt tillför ärendet sakuppgifter bör i stor utsträckning dokumenteras. Sådana uppgifter kan t.ex. gälla att det har förekommit kontakter med parter, andra personer eller myndigheter. Se JO 2014/15 s. 330, dnr 3972-2012 och 458-2017.

UKÄ konstaterar att dagboksbladet i ärendet som gäller lektorn har följande uppgifter registrerade.

	Datum Reg datum	Handlingstyp Handlingsstatus	Åtgärd/Handling Avsändare/Mottagare
7	2020-06-10 2020-06-10	Svar	Svar på skrivelse från facklig organisation SULF
6	2020-06-10 2020-06-10	Önskemål	Skrivelse från facklig organisation SULF

5	2020-01-20 2020-01-20	Svar	Utlämnande av handlingar – kopia av utlämnande i ärende UFV 2020/125 Mottagarlista
4	2020-01-17 2020-01-17	Framställning	Utredning inklusive bilagor
3	2019-02-15 2019-02-15	Svar	Svar på skrivelse B.B.
2	2019-01-25 2019-01-25	Svar	Svar på skrivelse B.B.
1	2019-01-25 2019-01-25	Skrivelse	Inkommen skrivelse A.A.

Universitetet har i sitt svar uppgett att utredningen förvarades på institutionen fram till dess att den efterfrågades och att den lades till ärendet i diariet i samband med att den efterfrågades och lämnades ut. Av det mejl som finns registrerat under punkten 4 i dagboksbladet framgår att utredningen begärdes ut den 17 januari 2020. Vidare framgår av det mejl som är registrerat under punkten 5 i dagboksbladet att utredningen lämnades ut till den som begärt att få ta del av den samma dag, d.v.s. den 17 januari 2020. Det har som UKÄ bedömer det alltså tagit drygt 11 månader från det att utredningen enligt universitetet färdigställdes och ärendet avslutades till dess att den enligt universitetet lades till ärendet i diariet. Att det dröjt så lång tid innan utredningen diariefördes är utifrån vad som anges i 5 kap. 1 § OSL och vad JO uttalat inte acceptabelt. Det har också inneburit en begränsning i allmänhetens möjligheter till insyn i verksamheten. UKÄ vill i sammanhanget också tillägga att det av noteringarna 4 och 5 i dagboksbladet tydligare borde ha framgått att utredningen diariefördes vid denna tidpunkt.

Som framgår ovan har institutionen i sitt yttrande redogjort för att lektorn i en mejlkonversation som ägt rum några veckor efter det att hennes ärende hade avslutats med universitet bland annat uttryckt missnöje med att det hade dröjt en vecka innan hon fått reda på att ärendet hade lagts ned. UKÄ konstaterar att det i dagboksbladet inte finns någon uppgift om, när och i så fall på vilket sätt universitetet har underrättat lektorn om att utredningen avslutats utan åtgärder. En sådan uppgift ska enligt UKÄ givetvis finnas registrerad i ärendet.

UKÄ konstaterar att universitetet i lektorns ärende har brustit i diarieföringen i flera avseenden. För de bristerna ska universitetet kritiseras.

Beslut och beslutsunderrättelse

Enligt 31 § förvaltningslagen (2017:900), FL, ska det för varje skriftligt beslut finnas en handling som visar bland annat vad beslutet innehåller (se punkten 2).

Enligt 33 § FL första stycket ska en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet om

det inte är uppenbart obehövligt. I tredje stycket sägs att det är myndigheten som bestämmer hur underrättelsen ska ske. Underrättelsen ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det inte är tillräckligt att underrätta om beslutets innebörd i ett sammandrag, utan underrättelsen ska avse hela beslutet (prop. 2016/17:180 s. 323).

Enligt 7 § förordningen (2003:234) om tiden för tillhandahållande av domar och beslut, m.m. ska ett beslut som meddelas av en annan statlig myndighet än en domstol tillhandahållas den dag som anges i anslaget när myndigheten har gett till känna att det ska ske en viss dag, senast en vecka efter dagen för avkunnandet i de fall beslutet har avkunnats och i andra fall så snart som möjligt.

Enligt 32 § FL ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klaggörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

UKÄ konstaterar att den aktuella utredningen om lektorns uttalande under ett seminarium är daterad den 11 februari 2019 och undertecknad av den ställföreträdande prefekten. Av utredningen framgår att den genomförts enligt Uppsala universitets *Riktlinjer för hantering av trakasserier enligt diskrimineringslagen (UFV-PA 2011/724)*. Vidare framgår att lektorn kallades till ett möte som hölls den 1 februari 2019 med prefekten och ställföreträdande prefekten. Vid mötet närvarade också likavillkorsspecialisten och ett fackligt ombud. I utredningen anges bland annat följande.

”En slutsats av mötet var att uttalandet gjorts i ett sammanhang som handlade om klassifikation, bland annat sökning efter kontroversiella begrepp som kan finnas i äldre kataloger vid många ABM-institutioner. Det var en generell diskussion där ingen enskild person pekades ut. Inte desto mindre var det olämpligt att använda det aktuella ordet; det hade varit fullt möjligt att föra samma resonemang med ett annat ordval. Avslutningsvis beklagade [lektorn] att hon uttryckt sig på ett sätt som kunde uppfattas som kränkande och försäkrade att det inte kommer att upprepas.

Samma dag, den 1 februari, skrev undertecknad till de fyra studenterna och inbjöd dem till ett möte med institutionsledningen den 8 februari för att berätta hur institutionen hanterade frågan (bilaga 4). En av de fyra meddelade 5/2 förhinder. De övriga tre uteblev emellertid från mötet. Den 11 februari skickade undertecknad ett mejl till de fyra studenterna med en kort redogörelse för institutionens handläggning av frågan (bilaga 5).”

Av institutionens yttrande framgår att ärendet avslutades efter mötet den 1 februari 2019. Rektor har i sitt kompletterande svar lagt till att ärendet avslutades med en skrivelse (utredning) av ställföreträdande prefekten vid institutionen för ABM där ärendet sammanfattades. UKÄ konstaterar att det i ärendet inte kommit fram att det utöver nämnda utredning skulle finnas något annat dokument eller någon notering i dagboksbladet som innehåller den bedömning och det slut som universitetet har kommit fram till, nämligen att lektorns ärende avslutats utan vidare åtgärder. Där finns inte heller någon

notering om att lektorn muntligen skulle ha informerats om saken. Det är inte heller något som universitetet har gjort gällande. Av universitetets riktlinjer för handläggning av trakasseriärenden enligt diskrimineringslagen framgår också att det finns en möjlighet för ansvarig chef/prefekt eller motsvarande att hantera ett trakasseriärende inom hennes eller hans ansvarsområde lokalt. Mot denna bakgrund bedömer UKÄ att ifrågavarande utredning inte bara är att se som utredningen i ärendet utan att den också utgör själva beslutet i ärendet. UKÄ utgår i den fortsatta bedömningen därför från att så är fallet.

Att som anställd vara föremål för en utredning om trakasserier som kommer fram till att hans eller hennes agerande varit olämpligt får enligt UKÄ:s mening antas påverka den personens situation på ett inte obetydligt sätt och detta även om ärendet sedan avslutats utan några åtgärder. Universitetet borde därför ha lämnat en tydligare motivering enligt vad som anges i 32 § FL.

Av beslutet framgår inte heller vad själva beslutet blev, d.v.s. att ärendet avslutades utan åtgärder efter mötet den 1 februari 2019. Det framgår först genom det som universitetet har uppgett i sitt remissvar och den mejlkorrespondens med SACO (SULF) som har registrerats i ärendet knappt ett och ett halvt år efter det att beslutet är undertecknat och ärendet enligt universitetet avslutat. Sammantaget konstaterar UKÄ att beslutet inte uppfyller kraven på motivering eller vad ett beslut ska innehålla (31 § 2 och 32 § FL). Universitetet förtjänar kritik för dessa brister.

När det sedan gäller frågan om underrättelsen till lektorn om beslutet redogör universitetet i sitt svar för en mejlkonversation som ska ha ägt rum mellan prefekten och lektorn några veckor efter mötet den 1 februari 2019. Enligt universitetet uttryckte lektorn i den mejlkonversationen missnöje med att hon inte omedelbart fått besked om att ärendet lagts ned. Som UKÄ uppfattat det har prefekten i samband med detta bett om ursäkt för det och förklarat att kommunikationen med lektorn kring detta hade fallit mellan stolarna på grund av vissa omständigheter. Mejlkonversationen har enligt universitetet sedan avslutats med att lektorn svarat att det inte var något problem. Universitetet har i sitt remissvar också tagit upp att lektorn ska ha nåtts av informationen om att ärendet lagts ned med en dryg veckas fördröjning.

UKÄ konstaterar dock att det av den utredning som finns i ärendet inte framgår hur underrättelsen av beslutet ska ha skett, muntligt eller skriftligt eller när universitetet har underrättat lektorn. Av utredningen framgår inte heller underrättelsens faktiska innehåll. Detta beror, som ämbetet tidigare konstaterat, på att dokumentation kring dessa omständigheter saknas. Det är därför inte möjligt för ämbetet att bedöma om lektorn i enlighet med vad som anges 33 § FL underrättats om det fullständiga innehållet i beslutet. Sammantaget går det av den utredning som finns alltså inte att med säkerhet slå fast om universitet kan anses ha uppfyllt de krav som uppställs i 33 § FL när det gäller underrättelse om beslut. Uppsala universitet kan inte undgå kritik även för denna brist.

UKÄ:s slutsatser

Som UKÄ redovisat tidigare under avsnittet *Utgångspunkterna för prövningen i ärendet* är ämbetets granskning främst inriktad på ett lärosätes formella handläggning av ärenden. UKÄ uttalar sig därför inte om Uppsala universitets bedömningar av om det var olämpligt av lektorn respektive likavillkorsspecialisten att i de aktuella situationerna använda vissa ord. Som framgått ovan har dock UKÄ funnit skäl att kritisera den formella handläggningen av lektorns ärende. UKÄ har inte utrett den formella handläggningen av likavillkorsspecialistens ärende och kan därför inte uttala sig om den. Ämbetet uttalar sig inte heller om hur universitetets handläggning av de båda ärendena förhåller sig till varandra utifrån bestämmelserna i 1 kap. 9 § regeringsformen. Vad gäller behov av åtgärder konstaterar ämbetet att Uppsala universitet bör genomföra de åtgärder som kan vara nödvändiga för att de konstaterade bristerna i handläggningen av lektorns ärende ska undvikas i fortsättningen. UKÄ avslutar ärendet med dessa besked.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anders Söderholm efter föredragning av verksjuristen Stefan Axelsson i närvaro av chefsjuristen Christian Sjöstrand, verksamhetsstrategen Per Westman och kommunikátören Maria Svensk.

Anders Söderholm

Kopia till:

Anmälarna

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värderna markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*